СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ РІК XLV. Ч. 8. Джерзі Сіті, Н. Дж., вівторок, 12-го січня, 1937. VOL. XLV. No. 8. Jersey City, N. J., Tuesday, January 12, 1937. THREE CENTS

ПРЕЗИДЕНТ ЗА РЕОРҐАНІЗАЦІЮ УРЯДУ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт відбув у суботу довшу конференцію з членами свого кабінету та провідниками конгресу в справі реорганізації урядових бюр, про котру президент виготовляє спеціяльне послання до конгресу.

Провідники обох палат не сподіваються живішої акції конгресу перед інавгурацією президента.

ПЕРЕГОВОРИ ЗА ПОЛАГОДЖЕННЯ АВТОМОБІЛЬНОГО СТРАЙКУ РОЗБИТІ.

ДІТРОЙТ. — Заходи ґубернатора Мерфія довести до конференції між Ґенеральною Моторовою Корпорацією й страйкуючими робітниками розбились. Юнія страйкуючих робітників винує за це Ґенеральну Моторову Корпорацію.

У своїй заяві Ґенеральна Моторова Корпорація каже, що вона не буде говорити з ніякими представниками робітників так довго, поки їй не звернуть її власности, себто поки страйкуючі робітники не вийдуть з її фабрики.

Федерація Праці каже, що рух проти страйку зростає та що в околиці Флинту до нього приступили 35,000 робітників.

ТРОЦЬКИЙ ШУКАЄ АЗИЛЮ В МЕКСИКУ.

ТАМПІКО (Мексико). — Сюди приїхав норвезьким нафтовим кораблем „Рут" Лев Троцький, щоби зажити в Мексику як політичний утікач.

При своїм висіданню на побережжя Мексика Троцький заявив, що він готов віддати справу своєї боротьби проти Сталіна до розсуду безпартійному міжнародньому тілу.

Подібну пропозицію робив недавно Троцький, живучи в Норвегії, але норвезький уряд не дозволив на такий суд, не хотячи дипльоматичних клопотів з Росією.

МОРОЗИ ГРОЗЯТЬ САДАМ У КАЛІФОРНІЇ.

ЛОС АНДЖЕЛЕС (Каліфорнія). — Рідкі тут морози грозять поважними втратами в садах цитрусових овочів, як помаранч, цитрин і ґрейпфрутів.

Щоб урятувати їх від замерзнення, власники садів огрівають у садах повітря при помочі відповідних огрівачів. Обчисляють, що в цій околиці огрівання садів за одну ніч коштує коло міліона долярів. До цеї роботи треба було наняти 16,000 робітників. Вартість зборів цих овочів у цій околиці рахують на 112 міліонів долярів.

РОЗКРИВАЮТЬ НОВУ ТЕРОРИСТИЧНУ ҐРУПУ.

ПРЕСТОНБЕРҐ (Кентокі). — Стейтова поліція попала на нову терористичну організацію верховинців гір Кентокі. Називається вона „Чорні Ноги" (Блек Леґз), бо її члени носили на голові чорні старі панчохи, з дірами, вирізаними на очі. Члени організації вважалися за осудців моральности своїх сусідів і нападали на тих, котрих вони вважали за неморальних. Новоприступаючих членів організація остерігала, що всякого члена, котрий важиться зрадити тайни організації, побють і пустять з димом.

Членів організації мають судити на основі стейтового закону проти синдикалізму, що накладає за такі поступки гривну до 10,000 долярів і вязницю до 21 років.

ВСЕАМЕРИКАНСЬКИЙ КОНҐРЕС ПРЕСИ.

ВАЛЬПАРАЙЗО (Чіле). — На конференції американської преси з усіх країв Америки багато бесідників виступили проти Злучених Держав з закидами імперіялізму. Говорили бесідники, що якби Злучені Держави не вели імперіялістичної війни, то негайно дали би повну незалежність Пуерто Ріку.

На конференції піднесено теж протести проти цензурування телеграфічних вістей, висиланих до газет. На внесок представника преси Злучених Держав ухвалено резолюцію з протестом проти такої цензури, при чому сказано, що того роду цензура не доводить до цілі.

ПРОТИВЛЯТЬСЯ ЗМЕНШЕННЮ ГОДИН ПРАЦІ.

ВАШИНГТОН. — „Брукингз Інститюшен" каже в своїм річнім звіті, що американські промисли відчувають тепер брак робітників і що дальше зменшування числа годин праці може відбитися зле на розвою американських промислів.

ВІДКРИВАЮТЬ КООПЕРАТИВНУ ЦУКРОВАРНЮ.

АРОЙО (Пуерто Ріко). — Серед великої паради пущено тут у життя першу кооперативну цукроварню.

Робітники й фармери, злучені в цю кооперативу, перевезли з парадою перший ладунок цукрової троші й пустили її на цукроварняний млин.

ЗАСУД ЛІКАРЯ ЗА НЕДБАЛЬСТВО.

Перед окружним судом у Перемишлі вели три дні розправу проти примара жидівської лічниці в Перемишлі, д-ра З. Діяманта, бувшого секундара д-ра Ем. Купфера, повитухи Рабової й доглядачки Вольфсуівної за спричинення смерти пацієнтки лічниці, М. Вольської. Суд признав винуватим д-ра Діяманта і засудив його на кару 10 місяців вязниці з завішенням виконання кари на 5 літ, а решту обвинувачених звільнив.

„ЗАРОБИЛИ" 130,000 ЗЛ. ТРАНСАКЦІЯМИ ДЕРЖАВНИХ ОБЛІҐАЦІЙ.

В окружнім суді у Львові почалася карна розправа проти банкових аферистів: Ізраеля Ґернера, бувшого директора Кредитової Кооперативи у Львові, та адвокатського аплікаНта д-ра Генрика Бріля. З почину д-ра Бріля заложили у Львові „Краєвий Банк Спулдзельчи", що мав повести ратальний продаж державних обліґацій. Д-р Бріль був колись у долярового афериста Онишкова, який тепер сидить у вязниці. Д-р Бріль признався перед Ґернером, що на банку Онишкова заробив 8,000 зл. За операції, ведені Ґернером і Брілем, поставили їх у стан обвинувачення. Вони задержали собі безправно готівкові впливи, отримані на закуп обліґацій. Сума спроневірених ними квот сягає коло 130,000 зл. Крім того Ґернера обвинувачують за інші протизаконні векселі й чекові маніпуляції.

НАЙМЕНШИЙ КІНЕМАТОҐРАФІЧНИЙ АПАРАТ.

У Відні побудували кінематоґрафічний апарат, який можна вигідно ввести до людської гортанки. Цей апарат призначений для досліду рухів голосових струн, аналізи механізму співу, вимови голосівок, розпізнання недуг горла, особливо з нервним підложжям. Можна його також вжити до знимок нутра шлунка, особливо для устійнення рака, шлункових вередів і т. п.

ПОВІНЬ ЗАКОНОПРОЄКТІВ.

Зараз перший день нової сесії конгресу в Вашингтоні принісе уже справжню повінь проєктів нових законів. Канцелярії обох палат конгресу обчисляють, що до конгресу вплинуло першого дня 2,500 нових законопроєктів.

Кілька з цих проєктів пропонують поправлення конституції. Один з них радить завести наново „найру".

КОМУНІСТИ В МІСЬКІЙ УПРАВІ У ВІННІПЕҐУ.

Вінніпеґ уважають комуністи своєю твердинею в Канаді. Це одиноке з більших і великих канадійських міст, де вони мають своє представництво в міській управі. Цього року перевели комуністи одного свого кандидата до міської управи й одного до шкільної ради, обох з третьої варди. Комуністи мають тепер 2 представників у міській раді, на 19 її членів, і двох шкільних тростісів на 15 членів шкільної ради.

ЧУЖИНЦІ ВЧАТЬСЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.

У берлінському університеті провадить проф. д-р З. Кузеля курси української мови, на які учащає багато чужинців, особливо вчених, професорів, письменників, журналістів, дипльоматів, бібліотекарів і всяких фахівців. Вони поважно вчаться української мови та пізнають українську історію, літературу, пишуть статті про Україну та перекладають українські твори на чужі мови. Кілька тих чужинців їздили на Закарпаття. Вони попривозили з наших гір багато цікавих світлин та наукового матеріялу. Ці світлини та статті поміщували в німецьких часописах та журналах, а науковий матеріял віддали на етноґрафічну виставу, що її мають уладити незабаром у Берліні.

Видно з того, що українська справа цікавить тепер на добре чужинців, коли вони беруться вчитись нашої мови, історії та літератури, коли пишуть статті про нас та їздять на наші землі студіювати український побут, звичаї й обичаї.

КАТАЛЬОНІЯ Й УКРАЇНА.

„Франкфуртер Цайтунґ" насвітлює в передовиці політичне положення, що створилося після втечі червоного уряду з Мадриду. Ось що пише згаданий часопис:

„Уряд Ларґо Кавалера утік до Валенсії, а не до Барсельони. Цей факт має глибший політичний змисл. Зроблено це з огляду на самостійницькі почування катальонців, що вже віддавна виявились у ділі створення власного катальонського уряду. Відмежування між автономною владою Каталонії й дотеперішнім центральним урядом у Мадриді затерлося в домашній війні. Та всеж зовсім не виглядає воно так, щоб Кавалеро мав з Валенсії добути якийнебудь більший вплив на Барсельону.

„Нема найменшого сумніву, що еспанські комуністи нерадо підтримують самостійницькі змагання катальонців. Якби не війна з націоналістами та невдачі на полі бою, вони вкоротили самостійність Катальонії також безцеремонно, як це зробили московські большевики з самостійницькими змаганнями України. Та покищо Мадрид рахується з Барсельоною й шанує її самостійницькі аспірації. Діється це очевидно за порадою совєтських дипльоматів в Еспанії, Розенберга та Антонова-Овсієнка, що напевно познайомили еспанських Кавалерів з українською історичною лекцією".

СУКНЯ В ГРОБІ ПРИЧИНОЮ НЕДУГИ.

Мешканка Щебжешина (в Польщі) прибула з братом до Замостя до старостства з проханням, щоб дозволили ексгумувати тлінні останки її шваґра, що помер кілька літ тому. Жінка каже, що померлий шваґер, з яким вона жила в незгоді, зі злости забрав зі собою до домовини її сукню. Ця суконка є тепер причиною грудної недуги жінки. Всякі переконування не помогли. Хора заявила, що вмре, якщо їй не дозволять викопати з гробу суконку. Староста відіслав хвору до лікаря.

НЕЧЕМНІСТЬ ШКІЛЬНОЇ МОЛОДІ.

Польські часописи принесли вістку, що варшавський відділ „Союзу Пань Дому" звернув увагу м. ін. на упадок культури шкільної молоді, що виявляється в невідповідній поведінці, особливо в громадних виступах. Причин треба шукати в тому, що молодь не виносить культури з дому. Згадане товариство рішило створити відділ культури щоденного життя, який буде намагатися підносити рівень культури молоді, вчити її чемности, принильности та поведінки з людьми. Будуть також боротися з неточністю.

НОВЕ ДЖЕРЕЛО РОПИ В АЛЬБЕРТІ.

У місцевості Тунер Велі пробито нове джерело нафти, з якої зачали помпувати 1,800 бочок нафтяної ропи денно. Це, по думці С. С. Роса, міністра земель і гірництва, є найбільше джерело нафти на цілу Британську Імперію. Міністер сказав, що нове джерело, з якого тепер почали витягати по 1,800 бочок ропи денно, даватиме денно до 2,000 бочок, а така видатність причиниться багато до побільшення в Алберті не лише самої продукції, але також посилить бизнес взагалі.

ДВОБІЙ ТИҐРА З ЛЬВОМ.

Королівська бенгальська тиґриця й дорослий лев звели боротьбу на життя і смерть у зоольоґічнім городі в одному з міст в Індії. Робітник не замкнув через помилку дверей між двома кліткими і тиґриця ввійшла до клітки льва та з страшним ревом кинулася на нього. Лев відбив першу атаку, а потім самий перейшов до наступу. Кілька мінут і лев оборонив свій титул короля звірів. Лев розірвав тиґра.

ЖЕРТВА ПЧИХАВКИ ПРИЙШЛА ДО ЗДОРОВЛЯ.

14-літня едмонтонська дівчина захворіла була на дивну недугу, що проявлялася в частім пчиханні, нераз 300 разів на день. Хворою заопікувалися лікарі, але не вміли її нічого порадити. Щойно по 24 днях недуга устала сама від себе й дівчина прийшла до здоровля.

ВУЖ ВИПОВЗ З КАБАРЕТНОГО ТЕАТРУ.

В Ослё (Норвеґія) з кабаретного театру виховзнувся з клітки величезний, бо три і пів-метровий вуж-питон, що творив одну з атракцій у кабареті. Досі цього вужа не ехопили. Навіть не знають, де він. Між мешканцями сусідних будинків настав переполох. Мусять, здається, збурити цілий будинок, де міститься кабарет.

„КОЛТУНИ, ЯКИХ ТРЕБА БРАТИ ЗА ОБШИВКУ!"

Так назвав директор виділу освіти й культури варшавського магістрату Кл. Фрелек підчас конференції кількадесятьох управителів і вчителів вечірніх шкіл. Обурене вчительство осуджує цей виступ представника виділу освіти і культури.

АНҐЛІЯ ЗАБОРОНЯЄ НАБІР ДОБРОВОЛЬЦІВ

ЛОНДОН. — Анґлійський уряд заборонив у себе затягати добровольців до якоїнебудь служби в чужій армії. Цією забороною уряд хоче випробувати щирість Німеччини, Італії, Росії й інших держав, які обіцяли стримати в себе набір добровольців до Еспанії, коли інші держави те саме зроблять. Повідомлення про цю заборону анґлійський уряд вислав до всіх дотичних держав, з легеньким напімненням, що тепер черга на них.

НІМЦІ ПРОНИКАЮТЬ В ЕСПАНСЬКЕ МАРОКО.

ПАРИЖ. — Користаючи з еспанської громадянської війни, німці посилають щораз більше своїх добровольців до еспанського Марока і в той спосіб стають фактично панами цеї еспанської кольонії. Крім експертів у ріжних справах прибули там дотепер 1,500 німецьких „добровільних" військ. В міжнародних політичних кругах загально думають, що тим способом Німеччина усадовляється в Африці й розпічне потім звідти дальший наступ за відзискання своїх кольоній.

ФРАНЦІЯ ЗАНЕПОКОЄНА ПОСУНЕННЯМ НІМЦІВ.

ПАРИЖ. — Франція й Анґлія дуже занепокоєні заходами німців усадовитися в еспанськім Мароку. Обі держави вислали на Середземне море сильні ескадри своїх боєвих кораблів. Франція вислала вже один протест на руки Німеччини, а тепер висилає ще один, але вже не протест, тільки осторогу. Ходять слухи, що Франція хоче сама окупувати еспанську частину Марока. Осторогу Німеччині вислав французький уряд у порозумінні з Анґлією.

ДАЛЬШІ БОЇ ЗА МАДРИД.

МАДРИД. — Упродовж цілого тижня війська ген. Франка атакували місто. Вони мали поважні успіхи й окружили його до тої міри, що залишилася вже тільки одна дорога, в напрямі Валенсії, що лучить місто зі світом. Та й ту дорогу обстрілює революційна артилерія. Впродовж цього тижня, за звідомленнями штабу революційних військ, ліві мали біля 8,000 вояків утрати, в тому біля 1,500 убитих. Тяжкі втрати мали також революціонери.

ЛІВІ ЗБЕЗЧЕЩУЮТЬ ЦЕРКВИ.

СЕВІЛЛЯ. — Еспанські ліві перемінили стару церкву з 18 віку на пияцьку бару і місце розхристаних забав. Вони повикидали всі святі статуї й образи, також на стінах замазали побожні картини, а понамальовували соромицькі сцени. Вбили при тім трьох священиків цеї церкви.

ЗАБОРОНА СВЯТКУВАННЯ РІЗДВА.

ВАЛЕНСІЯ. — Так як по цілому світі, так теж в Еспанії соціялістичні реформатори беруться „ублагороднювати" світ, починаючи нападами на релігію. Вистрілявши кілька тисяч священиків і черниць, а також знищивши кількасот церков, еспанські ліві беруться до нищення релігії в серцях еспанського народу. Як черговий крок цеї роботи є заборона тій частині еспанського народу, що знаходиться під владою червоних, святкувати свято Різдва Христового. Заборону мотивують вони тим, що мало є в Еспанії хліба.

ЧУТКИ ПРО ЯПОНЦІВ В ЕСПАНІЇ.

ҐІБРАЛЬТАР. — Вістки з еспанського порту Кадіз доносять, що там вичікують 3,000 японських добровольців, які мають станути до боротьби по стороні ген. Франка. Ця чутка облетіла цілий світ і викликала глибоке вражіння в політичних колах. Японський уряд якнайрішучіше заперечив цю чутку й сказав, що це найфантастичніша „качка" від багатьох літ.

КОРОЛІВСЬКА ПАРА НА ЛЕМКІВЩИНІ.

КРИНИЦЯ (Лемківщина). — Сюди приїхала княжна Юліянна, голяндська наслідниця престолу, враз зі своїм мужем, князем Берґнгардом, з яким вона пару днів тому повінчалась. Королівська пара приїхала в українські Карпати „інкоґніто"; та всетаки населення їх пізнало і зробило їм гучну овацію. Новоповінчана пара мала залишитися там кілька тижнів, але супроти цього, що їх ідентичність викрили, не виключене, що вони виїдуть далі, там, де їх ніхто не знає.

СЛАВОСЛОВЛЯТЬ БАНДИТІВ.

МОСКВА. — Як подає Офінор за совєтською пресою, Совєти заборонили дальше висвітлювання відомої совєтської фільми „Чапаєв". Ця фільма була взята з часів російської горожанської війни і в ній Совєти славословили одного розбишаку, Чапаєва, з якого вони зробили свого „соціялістичного" героя. Та село затримало пямять про Чапаєва таку, на яку заслугував, а саме вважає його кровожадним бандитом. Імя Чапаєва так поширилося серед селян, що всякий розбій і всякий бандитизм називають „чапаєвщиною". Супроти цього совєтська влада мусіла припинити дальше висвітлювання фільми, щоб не дразнити селян.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and Holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. 4-0807.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СОВЄТСЬКА ДЕМОКРАТІЯ

Большевицькі аґенти й ґазети не перестають пекти очі всякому, що з ними не годиться, большевицькою демократією. Витикають нею при всякій нагоді: дивіться, мовляв, на цю політичну красу, і дивіться на цього безхарактерника, що не хоче її бачити. Чи причетна до справи большевицька конституція, чи ні, большевики всюди її причіплюють. Вони видно на неї горді, як жид, що був на хрестинах.

Як наспіли перші вістки про зміну конституції, деякі лібералі, головно такі, що то думкою багатіють, подумали, що це справді йде розвій по лінії їх мрій. Дехто з них навіть публично виступив з вихвалками на честь большевицької демократії. Деякі соціялісти теж дали здуритится надії, що їм нарешті буде вільно в Росії сказати вільне слово, за котре їх досі розстрілювали. Та ці святкування подружження советів з демократією тревали недовго. На пирі скоро вкралися голоси сумніву, чи справді побралися совети з демократією. Нині большевицькі аґенти ще далі гукають на честь подружженців, але в світі вже малохто вірить у цю дружбу.

Нині люди вже розглянулися докладно не тільки в тексті конституції, але й у текстах старої большевицької конституції й відкрили справді замітні факти. Нова конституція, наприклад, поширює виборчі права, надає загальне, рівне й безпосереднє право голосування — так, що це справді виглядає на реалізацію давнього демократичного ідеалу. Одначе зараз кілька параграфів далі та сама конституція каже, що право ставити кандидатів має лише комуністична партія й організації під її впливом. Інші параграфи нової консититуції теж застерігають диктатуру комуністичної партії. Щож супроти цього значить постанова про загальне, рівне й безпосереднє право голосування? Звісно, нічого. Або менше-більше стільки, що воно значить у теперішній німецькій чи італійській конституції, де воно, не зважаючи на диктатуру, заховалося ще в законі на папері.

Деякі комуністичні приятелі попали в телячий запал на вид постанови нової большевицької конституції, що ґарантують свободу слова, свободу преси, свободу зборів і демонстрацій. Тимчасом тепер вони відкрили, що ці самі постанови, тільки ще ширше висказані, були вже в першій російській конституції з 10-го липня 1918-го року, в звісній Ленінівській „деклярації праці працюючих і визискуваних народів". Отже нова большевицька конституція не дає властиво нічого нового. Вона вже існувала в Росії кільканацять літ, а що вона практично значить, це знають усі, що на світ дивляться відкритими очима, а не через рожеві окуляри, наложені їм платними московськими аґентами.

„ОБЄДНАННЯ" НА СЛУЖБІ РІДНОМУ КРАЄВІ

(Секретарський звіт д-ра Л. МИШУГИ, зложений на Семім Конґресі Обєднання Українських Організацій в Америці в Ню Йорку 20. грудня 1936).

Звіт цей обнимає останні три роки діяльности Обєднання. Тому, що на останнім конґресі не ставало часу на ширшу дискусію, буде він обмежений тільки до важнішого, бо про подробиці є багато матеріялу в рефератах, як теж у звітах з ріжних нарад Виконного Комітету Обєднання, які, як відомо, були проголошені в пресі.

Обєднання було створене в 1922 р, головно в ціли скупчення укранїських національних творчих сил в Америці для доцільнішої й успішнішої орґанізації **допомоги Рідному** краєві, й то в першу чергу допомоги матеріяльної, а далі політичної. Обєднання створено тоді теж і на те, щоб воно було перед американським світом **виразом української державницької думки,** та щоб воно могло цю думку авторитетно заступати і перед офіційними політичними чинниками в Америці, чи навіть і поза нею. Обєднання мало стати і для нас самих — нашою **національною репрезентацією** в Америці. Ще зазначу, що цей авторитет Обєднання мав бути побудований виключно на **моральній силі** тої ідеї, з якою воно виступило. І стверджу, що як минулими роками так і в останніх трьох роках Обєднання послугувалося виключно тільки цею моральною силою, обмежуючись у своїй діяльності до подавання напрямних і закликів, звернених до громадянства в справах ідеольоґічних чи в справах певних політичних, чи протестаційних акцій, чи грошевих збірок.

I.

Тому, що матеріяльна допомога Рідному Краєві була в нас завжди поставлена на першім місці, зазначу ще й у своїм звіті, що Обєднання, а власне наша іміґрація в Америці, виконала свій обовязок у тих, крізою обнятих часах, краще, ніж це бувало в далеко ліпших часах. За останні три роки воно зібрало $68,848.42, а це значить, що разом з минулими роками українська іміґрація в Америці зібрала й вислала на ріжні добродійні цілі **$285,136.57.** Зазначу, що пересилки через Обєднання з кожним роком збільшаються, з чого виходить, що серед нашого громадянства в Америці з кожним роком чиста ідея і чиста мораль щораз більше горою. А основникам Обєднання на тім найбільше залежало й тому саме такий радісний прояв треба зачислити до успіхів Обєднання.

Коли згадую загально за матеріяльну допомогу Рідному Краєві, то мушу згадати ще за справу, яка теж тісно звязана з цею нашою акцією. Це закупно нашою іміґрацією прекрасного мистецького твору Олександра Архипенка „Ма", який подаровано Національному Музеєві у Львові. І згадаю ще й за те, що Музей ім. Шевченка у Львові дістав, головно жертвами українців з Дітройту, бюст Тараса Шевченка, теж роботи О. Архипенка, і теж як дар нашої іміґрації.

А тепер переходім до наших змагань на інших ділянках.

Шестий Конґрес Обєднання передав нам переведення загальної протестаційної акції, зверненої **проти вимордування голодом** українського насенаселення **Советами** для їхніх політичних цілей, себто для задержання при собі Великої України. Як відомо, неділя з дня 19. листопаду 1934 р. була неділею національної жалоби і молитви за терплячий під Советами український нарід. У Ню Йорку зааранжовано величавий демонстраційний протисоветський похід, який набрав розголосу вже тому, що був переведений саме в тім дні, коли вашинґтонський уряд визнавав Совєти. Такі протестаційні походи відбулись і по інших центрах нашої іміґрації. Від Обєднання вислано теж до президента Рузвелта протест проти навязання дипльоматичних зносин із Советами. Пороблено заходи, щоби була внесена в американськім конґресі **резолюція в справі голоду в Україні під Советами,** що й сталося, а резолюцую вніс, як відомо, конґресмен Гамилтон Фиш молодший.

В порозумінню з Обєднанням завязався теж **Комітет Допомоги Голодуючій Україні,** на якого чолі стояла д-р Неоніля Гайворонська, який збирав на ту ціль гроші й висилав так довго, поки це було можливе й поки большевицька влада не зачала переслідувати всіх тих, кому доручувано допомоги. Вкінці, як відомо, самі Совети оголосили, що допомоги голодуючим не будуть доручувані, бо ніби голоду — нема. Видано ще Обєднанням і брошуру про голод "Famine in Ukraine", яку розіслано по Америці й Европі. Пригадую, що нею користувались у своїх промовах в анґлійськім парляменті лорд Денбі й архиепископ з Кентербері.

В справі голоду в Україні під Советами співпрацювали ми з пок. д-ром **Евалдом Аменде,** ґенеральним секретарем Міжнародного й Міжконфесійного Допомогового Комітету голодуючим під Советами. Справу голоду порушували ми далі в меморіялі, висланім до Американської Федерації Праці, в якім взивали американське робітництво заложити протест проти вживання Советами голоду як засобу до політичної боротьби з Україною.

З видавничої діяльности Обєднання згадаю, що ми видали в 1935 р. книжку **"Spirit of Ukraine",** і то головно завдяки фінансовому попертю з боку У. Н. Союзу, що закупив 3,000 примірників цеї книжки для нашої молоді. Цим виданням хотіли ми дати нашій молоді книжку, з якої вона моглаб набрати поваги до нашого минулого й до нашої культури і яку моглаб дати в руки і чужинцям, що бажалиб дістати короткі, а змістові відомости про Україну й український нарід. І ту книжку вислано між іншим теж і до Анґлії, де вона стрінулася з прихильною оцінкою, яку висказано й у листах до Обєднання.

Коштом Обєднання видано теж анґлійською мовою працю про Шевченка п. з. **"Taras Shevchenko, Bard of Ukraine".** Написав її проф. **Дмитро Дорошенко,** а передмову дав Кларенс Менінґ, професор Колюмбійського університету в Ню Йорку.

Обєднання допомогло фінансово до поширення брошури **"The Ukrainian Question",** яку написав знаменитий анґлійський публіцист **Ленселот Лотон.** Ця книжка стала тут особливо в пригоді нашим політичним клюбам, що користуються нею і тепер, коли приходиться їм представляти міжнародній бік української справи перед американськими політичними діячами, зглядно коли хочеться тим людям давати в руки матеріяли щодо цеї справи.

В подібний спосіб взялися ми тепер попирати журнал **"Contemporary Russia",** що щойно почав виходити в Лондоні при співпраці Ленселота Лотона й інших, а який має на меті переконати анґлійську опінію, що те, що звичайно світ вважає за „Росію", не існує і не має виґлядів, щоб могло вдержатися навіть при всіх зусиллях Советів, що відбудовують стару Росію, прикриваючи її новою формальною назвою „С. С. С. Р." Видавці запевнили Обєднання, що цей журнал присвячуватиме багато уваги українській справі, а зокрема Україні під Советами.

До тих видавництв мушу додати ще замовлену Обєднанням в о. М. Кінаша **„Коротку історію української літератури",** призначену для молоді, якої ми не могли видати, бо не було на це матеріяльних засобів, а яку переклав п. Стефан Шумейко анґлійською мовою і яка появилася друком на сторінках **"Ukrainian Weekly".**

За останні три роки приготовано при помочі д-ра **Остапа Грицая** велику масу матеріялу для задуманої нами книги **„Україна й українці",** яка малаб вийти анґлійською мовою, а про яку буде ближче мова в рефераті про наші видавництва в будучності.

II.

Пятий конґрес Обєднання з 1930 р. відбувся в часі, коли всі ми були потрясені варварською „пацифікацією" Галичини. Шестий конґрес потрясав нас московсько-советським вимордуванням голодом наших людей у Великій Україні. А семий, себто теперішній, радить у хвилі, коли здавалосяб нема причини до якогось нового потрясення. Але так не є. Бо не забуваймо, що в часі цеї каденції ми мусіли переживати **смерть Біласа і Данилишина.** І смерть цілого ряду наших визначних діячів у Великій Україні, включно до мученичої смерти **проф. Михайла Грушевського.** Нам теж доводилося вже цього року переживати величезне потрясення з нагоди таких процесів як варшавський і львівський, так, що й тепер стоять іще перед нами постаті отих **Бандерів, Лебедів** чи **Гнатківських,** повні величі й траґізму.

Як знаємо, в усіх тих моментах, повних величі й траґізму, Обєднання забирало голос і видавало заклики до протестів проти окупантів і само протестувало. Масові протестаційні віча, що їх влаштовувано по всіх наших громадах, ще є у свіжій нашій памяті. У звязку з тим згадаю за відозву Обєднання, видану з протестом **проти концентраційних таборів у Польщі** (головно: Березки Картузької), як теж про заклик Обєднання в справі варшавського присуду, звернений до українського загалу і той, що був виданий анґлійською мовою, а був висланий до Ліґи Націй, бо про інші була згадка передше.

При тім стверджу, що всі ті заклики знаходили серед громадянства щирий відгомін, а наші протестаційні голоси доходили теж і до американської преси. А разом з тим рухом плили і жертви. Ми бачимо, що й за ті останні роки не мав наш нарід на рідних землях ніякого віддиху. Правда, не „пацифікували" й не вимордовували голодом у таких примітивних формах як це булаво з ним у 1930 р. під Польщею, а в 1933 р. під Советами, але це не означає, що йому поліпшилося. Змінилися може тут і там форми нищення українського народу, але зміст остався той самий.

І треба було висилати від Обєднання протести навіть у такій справі як заборона румунською владою святкування столітніх уродин сина Буковини і визначного українського поета — **Осипа Федьковича.**

Супроти таких обставин не міг змінитися в нічім і зміст цілої нашої акції, зверненої проти окупантів українських земель. Акція ця була посилена у біжучім році ще й з нього боку, що саме припало **20-ліття смерти Івана Франка,** яке дало Обєднанню добру нагоду звернутися в тій, такій тяжкій хвилі до нашого громадянства з Франковим закликом: „Не мякніть без часу! Гартуйте сили!" Франком ми пригадали собі, що наші теперішні терпіння і наша боротьба, це — говорячи його мовою — нова, тяжка школа життя. Взиваючи наш загал до святкування памяти Франка, Обєднання підкреслювало, що доперва ця школа життя допоможе нам розвалити ту скалу, що придавила наш нарід. І тому саме: не мякнім без часу, гартуймо сили.

(Кінець буде).

МУЗЕЙ ІСТОРИЧНО-ВОЄННИХ ПАМЯТОК.

(Комунікат).

Дня 1. листопаду 1936 р. відкрито в Музею Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові **Відділ Історично-воєнних Памяток.** Є це постійна вистава памяток з останньої визвольної боротьби. До неї мають увійти теж історично-воєнні памятки з княжої й козацької доби.

Відділ повстав з ініціятиви Товариства „Молода Громада" у Львові, при його матеріяльній допомозі й працею членів Історично-Музейної Секції Товариства.

Відділ займає покищо дві кімнати, в яких розміщено ті експонати, що їх зібрав дотепер Музей НТШ., м. ін. також здебільша заходом і коштом Т-ва „Молода Громада". Бажання ініціяторів є поширити цей відділ і зібрати в ньому всі памятки, що збереглися ще у приватних людей або заховались денебудь інде.

Тому Рада Товариства „Молода Громада" та її Історично-Музейна Секція звертаються до всього Українського Громадянства, а в першу чергу до бувших товаришів зброї з проханням:

Присилайте всі памятки, що є у Вас по Українських Січових Стрільцях, Січових Стрільцях, Галицькій Армії, Армії УНР та взагалі всі памятки, звязані з останньою визвольною боротьбою й українською державністю (світлини, документи, частини одягу, відзнаки, виряд, печатки і т. п.) на адресу:

Музей Наукового Товариства ім. Шевченка
(від. іст. воєн. памяток),
Львів, вул. Чарнецького 24.

Присилайте грошеві пожертви на розбудову нашого відділу, що повинен гідно репрезентувати всім нам дорогу минувшину.

Грошеві пожертви посилати через Обєднання до Земельного Банку Гіпотечного, Львів, вул. Словацького ч. 14.

За Раду Т-ва „Молода Громада":
Ю. Шепарович вр., голова;
М. Бонковський вр. секр.

За Історично-музейну Секцію:
Д-р Д. Лукіянович вр., голова.
Д-р І. Карпинець вр., секретар.

Улас Самчук.

ВІЙНА І РЕВОЛЮЦІЯ

Друга частина „ВОЛИНІ".

Передрук забороняється. — Авторські права застережені.

(98)

— Бувайте здорові! — гукнув Василь і махнув на сідло. Тут уже й Матвій не видержав. З очей його витекло кілька сльозин і він їх навіть не ховав. Перший раз у життю не витримав. Видно, старість. Володько тримає Настю, що побивається ніби за рідним сином. Вона хрестить дорогу, говорить якусь молитву.

В той час викотились тачанки. Козаки скакають на них і гукають..,

— Бувайте здорові, батьку й матко! Не згадуйте лихом!...

— Їдьте здорові! Та скоро вертайтесь!... Не забувайте нас.

Бувай здорова люба Україно,
Заплаче за нами не одна дівчина!...

Вдарили козаки пісню. Коні рушили в чвал. Василь зняв шапку, махнув нею кілька разів і пустився навздогін тачанкам. Родина Матвія вийшла на дорогу. Всі плачуть, всі засмучені. Тачанки й верхівці вже коло садиби Ет-тоє! Там, видно, хтось вибіг на вулицю. Це мабуть Здоровова дівчина. Василь на хвильку зупинив коня, нагнувся, постояв і рушив далі. Ось він ховається. Ось видно ще тільки голову... Сховався...

Матвій, родина і всі, хто з ними був, вертаються на подвіря.

— Як прилетів, так і відлетів! — завважує Іван Кушка.

— Ну, щож... Іншого виходу нема... Є тільки один — просто до кінця, — сказав Матвій.

Бууув-був-був! Бууув! Ш-ш-ш-ш!... бувхає і шумить казьонним лісом. Сонце хилиться над захід. Кілька куп велитенських хмар тримається над селом. Зпід них виховзують соняшні проміні і стрілко бють у золотий хрест церкви, що ледь вибирає з садів села.

Смерком долучились до гарматної стрілянини кулемети. Хто знає, чи не Василь це строчить... А дорогою йдуть все нові і нові частини. Обоз, кіннота, піхота. Йдуть у село і там повертають на Людвищі. До Кремянця нема вже дороги.

За тиждень стала большевицька влада. Кілька днів тиші. Стрілянина потягнулася десь туди на південь до Вишневця. По селах порожньо. Десь є большевики, але ніхто їх не бачить. Аж коли поїхали люди до міста, то бачили, що там вештається кілька жидків з рушницями та червоними стрічками. У місті порожньо. Крамниці здебільша зачинені. Торговля провадиться чорним ходом. Це кажуть, котовці. Штаб їх у духовній школі. Вже, кажуть, розпочали навколо міста реквізиції. Арештували і розстріляли двацять шість офіцирів. Навіть з Тилявки ходили люди копати ями для них.

Матвій з родиною живе, мов під обухом. А що, як довідаються про все. З тими кепські жарти. Але проходять дні, тижні і нічого. Володько часом виходить у поле і прислухується, чи не чути звідки стрілянини. Ні. Тихо. Невже не вернуться? Хотів і собі йти на південь, куди пішли „вони". Здавалось йому, як піде, все поправиться. Раз навіть сказав про свій намір батькові, але той і слухати не хоче.

— Що будеш там робити? Прийде й на тебе час!...

Алеж коли прийде той час. „Вони" відходять... Боже! Вони відійшли і нема про них ніякої чутки. Хоч би гармати заревли. Хоч би один раз почути регіт свого кулемета... Все далі і далі відходять „вони"... Йдуть через села, ліси, яри, степи. Люди, коні, тачанки. Там десь і Василь. Може тепер у бою, може вже нема його на цьому світі.

Жнива, праця. По жнивах одного разу ввігналося до села кілька кіннотчиків. Випустили в небо кулеметну стрічку і наказали старості зібрати стільки то й стільки харчових продуктів. Зібрали, забрали і поїхали. Знов тиша.

Але одного дня над осінь до села приїхали якісь люди. Так і так. Повстання! Ввесь народ встає. До зброї!

Село заворушилось. Зявилися рушниці, кумемети. Встали сотні і знов зо всіх боків заговорили кулемети. Не видержали большевики.

Масою рухнули до відступу. Повстанці масово посунули на схід. Зявилася надія. Знов свої, своя мова.

Але по часі розійшлися повстанці по домах. Стало тихо. Нема нікого. Ніякої влади. Десь там якась повстанська частина стоїть, але невідомо, де вона. Кажуть, з заходу сунуть поляки.

XI.

Минуло два тижні спокою, безвладдя, непевности. І от одного дня з села почало йти якесь військо. Мундури на них німецькі. Зпереду їде кілька кіннотчиків з ручними кулеметами. В деякій віддалі від них товстючий начальник. Кінь під ним сильний, гнідий. Ступає повільно. За начальником піхота.

Володько прислухається до їх мови. Не розуміє. Одяги німецькі, мова невідома... Зовсім не так уявляв їх собі Володько. Це мали бути дивні в рогатих шапках з пірям люди. А тут і не рогаті шапки, і не піря. Якісь кругленькі шапочки, які навіть можна було купити в Кремянці. На них бляшані крилаті орли.

Ідуть рівними лавами сотня за сотнею. Багато їх. Звідки вони прийшли, де взялися? З яких лісів, з яких болот? Тож там у них самі ліси, піски та багна. Пригадуються Володькові оповідання, як то колись по лісах виловлювали мужики їх ворохобників: О, ці вже не подібні на ворохобників.

Справжнє військо. І невже вони будуть панувати в нашім краю? Ні. Це неможливо. Це ніяк неможливо. Хто-хто, але не ці. Це якось не підходить, не вміщається в голові. Цеж не їх край і не їх люди. Яке їм діло до нас?

Перейшли сотні і потягнулися гармати. Ууу, це сила. Але де вони були до цього часу? З таким військом, з такою силою вони моглиб уже давно вигнати большевиків?... Боялися. Дуже обережні. Знають добре, що нікого тут нема, хтоб ставив їм спротив, а йдуть боєвим ладом. Полями он ідуть чати. Бояться...

— Снився мені колись сон, — заговорив Матвій. — Ну, й дивіться... Не справдилось?... А тож було ще перед війною. Росія була... Хтоб таке подумав...

(Дальше буде).

На вулиці.

— Пане Галка, ви чого такі сумні?

— Дякую, перед хвилиною я сміявся...

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПО КОНҐРЕСІ ОБЄДНАННЯ.

Дня 20. грудня 1936 відбувся 7-мий Конґрес Обєднання Українських Орґанізацій в Америці. Переглядаючи перебіг нарад цього конґресу, хочеться ще раз підкреслити ті моралні вартости, які цей конґрес в українську суспільність вкладає.

Нема сумніву, що делеґати того конґресу виявили велику любов до рідного краю і визвольних змагань українського народу; під тим кутом велися цілі наради. Приемно слідити за звітами цих нарад; при тій нагоді хочеться згадати і про тих витревалих провідників Обєднання, які довгі роки обстоювали його й обороняли від ріжного роду невдоволених людей, від киринників, перевертнів.

Конґрес виказав, що Обєднання висилало всі посилки до краю точно і за бажанням жертводавців. Впродовж 14 літ воно висилало на ріжні культурні, освітні і політичні цілі до рідного краю понад чверть міліона долярів! Це гарна сума, коли візьмемо під увагу, що наша еміґрація не є така багата, як інші еміґрації. Ця сума є доказом свідомости нашої еміґрації; також вона говорить додатно про саме Обєднання. Українська еміґрація, не звертаючи уваги на ріжного роду киринників, має довіря до Обєднання. Колиб не воно, то тут в Америці був би великий нелад у збірках на рідний край. Було би багато надужить і багато сварів. Кожний бравсяб збирати гроші на такі цілі, на які йому захотілосяб, і висилав би туди, або й ні. Ми знаємо, що до створення Обєднання були часті випадки таких збірок. Щойно Обєднання поклало цьому край.

Приемно було також читати, що 7-мий Конґрес Обєднання рішив іти шляхом незломної волі українського народу до самостійної соборної Української Держави. Це був вияв волі цілої нашої еміґрації. Ні, можна сказати, що цілого українського народу, бо український нарід на своїх рідних землях, нині окупованих ворогами, не має змоги виявити отверто своєї волі так, як це можемо ми зробити тут, в Америці. За це післалиб їх або на Соловки, або до Берези Картузької. Тому наша еміґрація своїми устами мусить нераз висказувати волю поневолених українських земель.

Ми повинні далі шанувати Обєднання і піддержувати його, бо воно є виразом нашої орґанізованости і сили.

Г. Туркевич,
Сиракюз, Н. Й.

—o—

ЗАМІСЦЬ КВІТІВ НА ДОМОВИНИ.

Ми були свідками похорону одного з наших дуже свідомих і патріотичних громадян, що помер у Шікаґо. На похорон зійшлося дуже багато знайомих і приятелів покійного. І була маса чудових вінків, якими громадянство вшанувало память небіжчика. Та нам здавалося, що ми вшануємо найкраще померлого, коли зробимо щось таке, що відповідало його переконанням. І тому вислали жертву на Рідну Школу в старім краю, щоб тим чином помогти ратувати нашу народню установу, на яку тепер не дозволено в краю колядувати. Нам здається, що краще було би при похоронах наших свідомих громадян складати жертви на народні цілі, ніж засипувати домовину десятками вінків, з яких за кілька днів і сліду не стане.

Осип і Анастасія Кочани,
Джоліет, Ілл.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Збірка на Просвіту з похорону бл. п. Миколи Росоловича.

Похорон бл. п. Миколи Росоловича відбувся 2. грудня 1936 з Української Галі до укр. кат. катедри, а потім на цвинтар. Покійний був одним з перших орґанізаторів українського життя в Філядельфії. Був одним з основників чит. Просвіти, тов. Любов (від. 45 У. Н. Союзу), тов. Українсько-Американських Горожан і Української Громади у Найставні. З нагоди сороклітнього ювилею У. Н. Союзу був наділений пропамятною відзнакою як найстарший член У. Н. Союзу в Філядельфії — не віком, а членством. Покійний тішився загальною пошаною і тому несподівана смерть у 53 році життя викликала глибокий жаль у цілій громаді. Не зважаючи на зливний дощ, зібралося багато знайомих і приятелів, щоб востанне попрощати заслуженого громадянина.

Від головного уряду У. Н. Союзу прощав Покійного на могилі гол. фін. секретар-касієр Роман Слободян, згадуючи Його як примірного члена У. Н. Союзу, першого головного урядника з Філядельфії та довголітнього бувшого предсідника і секретаря бр. св. Володимира, від. 105 У. Н. С. Память про Покійного житиме між нами так довго, поки житиме громадське життя, говорив бесідник. Покійний оставив жінку і троє дітей, що виховані в патріотичнім дусі, бо годі забути перші виступи першої української пяністки Катрусі Росолович на українських концертах. А син Іван Росолович, відомий артист-рисівник не тільки з праць для Українського Тижневика („Юкрейніян Вікли"), але й зі своїх праць в американських журналах.

Від Української Громади в Найставні прощав Покійного гром. Павло Кознарський. Ховаємо сьогодня, говорив бесідник, не звичайного громадянина, а щирого працівника на народній ниві і першого війта нашої Української Громади, для котрої Покійний стільки напрацювався.

Після похорону учасники зійшлися до Української Галі, де підчас перекуски забрав слово гром. Іван Борисевич, згадуючи Покійного теплим словом. Він покликав до слова гром. Р. Слободяна. Бесідник переповів першу стрічу з Покійним у 1907 році, спільну працю в фабричних заводах і робітничих юніях, а потім працю в українських орґанізаціях. Щоби пошанувати память Покійного, візвав присутніх зложити жертву на „Просвіту" у Львові. Жертви зложили: Р. Слободян і Г. Слободян по $2; по $1: І. Пеленський, С. Слободян, д-р П. Дубас, І. Борисевич, пані Андрушко, пані Пашук, С. Яловий, Подсобінський, І. Гайбель, М. Насевич, К. Шпікула, пані Насевич, М. Максимів, М. Самбір, М. Дубас, Г. Шаґала, П. Дубас, Н. Н.; по 50 ц.: пані Джмелик, пані Угорчак, пані Половчук, Бойчак, С. Юрків, пані Юрків, М. Барановський, І. Хавлюк, М. Вишиванюк, Н. Н.; дрібними датками $3. Загально зібрано $30. — Збіркою занялися Стефан Слободян і Іван Пеленський. Гроші вислано до краю через Обєднання.

Дальше промовляли: Григорій Шаґала від громадян з Найставн; Іван Хавлюк від тов. Любов (від. 45 У. Н. С.); М. Вишиванюк згадував про минулі тяжкі часи, в котрих Пок. був пробудником нашої іміґрації до народнього життя і просвіти; М. Максимів переповів свої переживання з Покійним, стверджуючи, що Покійний мав щире українське серце і помагав всім громадянам і його самого заохотив до бизнесу та помагав добрими радами; Михайло Дубас підніс характер Покійного, котрий, хоч доробився був значного маєтку, ніколи не гордив своїми земляками, а радо служив їм порадою і давав поміч тим, котрі помочі потребували.

При кінці забрав слово д-р Павло Дубас, зять Покійного, і подякував усім за стільки пошани і співчуття. В Покійнім, говорив д-р Дубас, я стратив не тільки тестя, а й доброго товариша. Коли мені поручили списати історію філядельфійської громади до Ювилейної Книги У. Н. Союзу, то Покійний Микола Росолович дав мені майже всі інфомації. Покійний часто згадував ті часи, коли наші „русини" ходили до костелів і мадярських церков, і тому саме гурток свідоміших українців уважав, що треба мати свою церкву, щоб вирвати наших людей зпід чужих впливів. При кінці попросив до слова отця канцлера Пика. Отець канцлер у довшій бесіді вказав на обовязок українця громадянина піддержувати все, що своє рідне. Що ми тут іще не пропали, говорив бесідник, що наша молодь забирає місця в церковних і народніх громадах, це можемо завдячувати тільки таким трівким підвалинам, які були положені гарними характерними лідерами-патріотами, до яких належав Покійний. По відспіванню „Вічная память" присутні розійшлися додому.

Учасник.

—o—

СИРАКЮЗ, Н. Й.

Святочна академія в честь героїв.

Заходом місцевого відділу ОДВУ ч. 9 відбулася 13. грудня 1936 в Українськім Народнім Домі в Сиракюз святочна академія в честь українських героїв-революціонерів, які віддали своє життя за волю України. В 7 год. вечором зійшлися на цю академію багато місцевих українських громадян, які своєю приявністю вшанували память тих, що з вірою в доцільність революційної боротьби впали на полі слави за наш національний ідеал.

Свято складалося з трьох рефератів, що їх виголосили: І. Пігуляк на тему „Культ Героїв Українських Націоналістів", В. Прибило „Шлях Українських Націоналістів і їхні подвиги в сучасній добі", і Г. Туркевич „Наші завдання на еміґрації у відношенню до тих, що борються за волю України".

Предсідник відділу ОДВУ, І. Пігуляк, відкрив це свято й попросив приявних повстати з місць і вшанувати поляглих героїв одномінутною мовчанкою.

Потім він пояснив коротко значіння цеї академії і далі прступив до виголошення свого реферату, в якім підніс заслуги наших борців, котрі вони поклали в напрямі державної підготови нашого народу та в напрямі створення своєї соборної самостійної Української Держави.

Другий реферат виголосив В. Прибило, що недавно приїхав до Америки з рідного краю. Бесідник зупинився над працею українських націоналістів у старім краю й підкреслював, що вони стараються впоїти боевого духа українським масам, щоб вони були готові в слушну хвилю стати сильною лавою проти наших ворогів. Націоналісти плекають віру в остаточну перемогу українського народу.

Третій реферат виголосив Г. Туркевич. Бесідник подав вказівки, як ми повинні ставитись до змагань наших революційних героїв та до цілого визвольного українського руху, що його переводять українські націоналісти. Він наводив порівняння з іншими народами, які теж визволилися лиш тому, що завзято й безпощадно боролися зі своїми ворогами. Бесідник говорив, що ми тут в Америці повинні симпатично відноситися до цього руху і по можности наших сил його піддержувати.

Академію закінчено націоналістичним привітом „Слава Україні" й українським гимном „Ще не вмерла Україна". Також переведено збірку на визвольну боротьбу й зібрано $7.75.

Г. Туркевич.

Що хто волить.

У переповненому автобусі сперечаються два старші подорожні, з яких один настолочив другому ногу.

— А ви гадаєте, що ви такі мудрі, бо маєте сиве волосся, — каже один, лисий, наче коліно. — Для мене сиве волосся нічого не значить!

— Я вам лише стільки скажу — відповідає другий, — що волю один сивий волос, ніж два лисі!

М. Костишина.

ПРИВІТ СЕМОМУ КОНҐРЕСОВІ ОБЄДНАННЯ

Витайте, брати, наріднім полі!
Хай віща доля вам щастить.
Ваш труд улекшить тяжкі болі
І сили наші закріпить.

Ваш клич хай серця всі розбудить,
І зродить думку лиш одну,
Майбутність правдою розсудить,
Бо це за рідну Вітчину.

Вперед! Здіймайте всі вітрила!
Хай филі гойдають човен,
Хай з вашим гаслом росте сила,
Щоб кожний думав як один.

У спільній згоді про кращу долю
Для тих, що світ про них забув,
Як жертвами платять за волю,
Він начеб цього і не чув.

Вперед! Здіймайте грімкі гасла!
Ще Бог на небі! Він не спить,
Він бачить: віра в нас не згасла,
Всім по заслузі заплатить.

Бо прийде час, засвітить сонце
Хоч вашим дітям, як не нам,
Що на руїнах і на костях
Колись збудують вільний храм.

Росіні й кокетка.

До композитора Росінія звернулася раз підстаркувата вже кокетка з таким питанням: — Пане, чи моя присутність не всилі вам додати натхнїння?

— Алеж навпаки — відповів композитор — близькість вашої особи побуджує мене до чогось високого й чистого...

— Ах!

— Пробуджує в мені омерзіння до гріху, — докінчив Росіні із ледви замітною усмішкою в кутках уст.

—o—

— Ти чому вчора мені не вклонився?

— Бо я тебе не пізнав.

— А, можливо — я саме вийшов був із купальні...

Петро Зленко.

КНИГА В ЖИТТІ ВЕЛИКИХ ЛЮДЕЙ

Книгу порівнюють з найліпшим приятелем, що ніколи не зраджує, що все добрий товариш, учасник радощів пізнання, джерело призбираного від віків знання. Літератури культурних народів дають багато дуже гарних порівнянь, що унаглядюють те велике значіння, що його має добра книга. Чимало таких порівнянь є і в нашій літературі.

Вже наш письменник XVII-XVIII століття Степан Яворський писав колись про виховне значіння книг, „од котрих прилежного (=пильного) чтенія большую людіе черпають мудрость, нежели од школ".

А ось як писав український письменник наших днів — Андрій Ніковський (передмова до перекладу твору Меріме „Коломба"): „Книга — це одне з найбільших чудес людського ґенія; і колиб до нас прибули висланці з іншої планети й казалиб нам чимнебудь своїм похвалитись . . . , людина з любовю в серці до роду людського винеслаб книжку, — цей прегарний засіб людського спілкування, ліпший за очі, вуха, ліпший від братерських обіймів . . ."

Життя багатьох великих людей дає приклади на те, як книга помогла їм стати великими, як вона обагатила їх знанням — цією найліпшою зброєю в життєвій боротьбі.

Так, наприклад, Фарадей був зобовязаний книзі пані Марсе тим, що вона пробудила в нього цікавість до хемії та до досвідних наук узагалі. Знаний експерементатор Лібіх, основник аґрономічної хемії — сам признавався, що свої успіхи завдячує не школі, яку мусів навіть покинути за неуспіхи, а популярним книгам з хемії.

Архімедові книги дали напрям праці Ґалілея. Едисон із дитячих своїх років зачитувався у книжках та тільки через них придбав початки свого знання. Стефенсон свій розвиток завдячує лише книгам. Швець у юнацьких роках, він кожний збережений гріш витрачав на книги.

Ліней радів, як мав змогу купити книжку й був дуже вдячний баронетові Ґансові Слонові, що міг користати з його бібліотеки.

Яку велику вагу мали книжки для Шевченка, це знаємо ми всі. В неволі книги були єдиною його розрадою (н. пр., Біблія). Македонський король Олександер Великий зачитувався в Гомері і спав із Іліядою під подушкою, щоб уранці, пробудившись, можна було її читати. Ця книга була для нього зразком того, як набиратися военного духа. Французький поет Віктор Гюґо сформував свої соціяльні переконання під впливом книги Ляменне. Дідро ввесь свій розвиток приписував книзі. Ряд бідних селянських, чи міщанських хлопців самотужки, з допомогою книг, ставали освіченими людьми та відомими політиками. Назватиб хочби Т. Ґ. Масарика, анґлійських сучасних політиків Рамвея Мекдонелда та Давида Ллойда Джорджа.

Можна булоб назвати сотні імен визначних людей, що їм книга була на все життя за найліпшого приятеля, порадника й доброго вчителя. Алеж тут спинимося лише на двох із них.

В малому словацькому селі хлопчик з бідної родини копав картоплю на городі одної вдовиці. Цим він віддячувався своїй першій учительці, що навчила його трохи читати. Цей хлопець, як ходив із худобою на пасовисько, все носив за пазухою книжку й вичитував у ній багато-багато дечого нового, такого, що навчало знаходити у світі силу-силенну цікавих річей. Небагато книг у малому словацькому селі. Але для вважливого читача, то і старий календар приносить багато цікавого.

І ось цей уважливий 14-літній читач уже глибоко задумується над прочитаним, робить свої власні висновки. Як слюсарський учень, він уночі, коли товариші спали, прочитує книжки, які має. Коли один із його товаришів, теж слюсарський учень, украв йому книжки та продав їх, покривдженому стало так сумно, що він утік додому до своїх батьків. Зокрема дуже шкода було йому атлясу, бо з ним він що вечора гарно мандрував цілим світом . . .

В часі своєї ґімназійної науки й в університеті, в чужому місті Відні, його увагу притягають книгарні, вони будять цікавість, „що то написано в тих книгах", які привабливо порозкладані в виставових вікнах.

Чим більше він читає, тим ширше його зацікавлення літературами словянськими, німецькою, французькою, анґлійською, італійською, скандинавськими, еспанською. І ці книжки ріжних народів з їх глибокими висновками, з багатством думок, стають на все життя порадником колишньому бідному селянському хлопчикові, потім — великому вченому, історикові, фільософові й соціольоґові-громадознавцеві. У книзі знаходить він і початок чарівної казки про визволення рідного народу зпід чужої влади, знаходить силу, як перевести в життя цю сміливу думку. І приходить час, що колишній хлопчина-пастух стає на чолі свого народу в його самостійній державі. — Був це Т. Ґ. Масарик.

Нині в нього — в першого президента Чехословацької Републіки, одна з найбільчих чеських бібліотек. Книжки з усіх ділянок знання невідступні приятелі Т. Ґ. Масарика. Сам він признається, що був ціле своє життя пильний, відданий читач та уважливий спостерігач. Значінню книги так вірить, що каже: „Скажи мені, що ти читаєш, а я тобі скажу, хто ти!" Для Масарика книга це „звязок із найліпшими людьми цілого світу й усіх діб"; тимто й не диво, коли він ставить вимогу для кожної інтеліґентної людини: шанувати й мати книгу. „Інтеліґент, що не купує книги — зовсім неосвічена людина", каже Т. Ґ. Масарик.

* * *

Сімнацятьлітній підпоручник артилерійного полку в Оксоні у Франції не може похвалитится багатством. У маленькій кімнаточці в касарні жиє він із молодшим своїм братом, що забрав його із собою до Франції, щоб хоч цим допомогти бідній своїй родині на острові Корсиці. Платня невелика, ледви стає її, щоб так-сяк звести кінці з кінцями. Молодий старшина живе самітником, відлюдком, мало коли виходить до міста, його їжа часто-густо обмежується сухим хлібом, всю домашню працю робить сам. Але є і щось ясне в його вбогій кімнаті, є над чим забути про біду, можна заглибитися в багаті думки, є з чим проводити години, що проминають як хвилини; є багато дуже добрих і вірних приятелів — книг.

Це на них ідуть усі невеличкі збереження молодого підпоручника. Виписки з прочитаного що дня зростають, збільшуються матеріяли до задуманої молодим старшиною „Історії Корсики".

Минають роки. Бурхливі хвилі французької революції багацько змінили в житті Франції; ще більше змінили вони в житті підпоручника. Він уже ґенерал. І аж тепер сповняється мрія його молодости: він уже може скласти собі бібліотеку, що з року на рік збільшується. Книжки з неї супроводжають його в усіх бурхливих обставинах життя; і в рідній Франції, і в казковім Єгипті, і в засніжених полях далекої Росії.

Пізніший консуль, на свойому замку Мальмезоні має вже в розкішних шафах із червоного дерева з бронзовими прикрасами 5—6000 книг у шкіряних, багато оздоблених палітурках. Окремий бібліотекар опікується книгозбірнею . . .

Консуль стає цісарем і в його палацах у ріжних місцевостях — скрізь книги. Він і на походи, підчас війни, бере книги з собою. Подорожню бібліотеку возять з наказу цісаря в особливих скринях, ба, ще більше — для неї друкують окремі книги на гарному папері, добрими черенками. Особливо багату збірку мап, підліплену на шовку, возять у 23 скринях. Серед книг знаходимо славний твір німецького поета Й. В. Ґете „Страждання молодого Вертера". Його власник книги раз-у-раз читає. Та є там і наша перелицьована „Енеїда" Ів. Котляревського — її вивезли з Росії 1812 року.

Цей славний цісар-книголюб, це — Наполеон.

Наполеон зберіг любов до книги і коли був артилерійним підпоручником, і французьким цісарем, і вигнанцем із рідної землі.

На засланні в Портоферрано (головному місті острова Ельби) нових книг чекали завжди з великою нетерплячістю. Сюди привезено на бажання інтернованого цісаря кількасот книг із бібліотеки в Тріаноні: Тацит, Плютарх, Полібій, Корнейль, Расін, Вольтер, Молієр — ці вірні друзі полегчували заслання колишньому володареві світу. Наполеон на вигнанні часто читав на-голос, робив собі виписки з книг та помітки.

Як уважливо ставився він до книг, хай послужить один такий випадок. Позичені в дрезденській бібліотеці книжки, що знаходяться з Наполеоном у Москві, в часі відомої пожежі там згоріли. Наполеон, повернувшися з Росії, наказав закупити такі самі книжки та повернув їх туди, звідки їх позичено . . .

На жаль, не всяк так робить!

(„Життя і Знання")

СВЯТКУВАННЯ 25-ЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУ

В днях 28 і 29 листопаду 1936 р. святкував Союз Українських Пластунів Емігрантів в Празі 25-літній ювилей існування українського пласту.

Само святкування ювилею складалося з ювилейного Загального Зїзду С. У. П. Е., Служби Божої, Пластової Вистави та Святочної Академії.

Загальний Зїзд відбувся в домівці філії т-ва „Просвіта" в Празі II, Преслова 6. До президії Зїзду вибрано, згідно з традицією Українського Пласту, Команданта С. У. П. Е., проф. Р. Лісовського. На секретарів вибрано М. Паньkeвичівну та Г. Приблуду. Зїзд відкрив Командант С. У. П. Е. та зарядив відспівання пластового гимну; опісля привітав присутніх. Память померлих пластунів вшановано повстанням з місць та однохвилинною мовчанкою. Далі відчитано дуже численні та сердечні привіти. В першу чергу були це привіти від основника Українського Пласту, д-р О. Тисовського, від довголітнього Верховного Отамана Укр. Пл. Уладу, проф. С. Левицького, від усіх частин С. У. П. Е., від Краєвої Пластової Старшини в Ужгороді, від бувших пластових Куренів та поодиноких пластунів Галичини, Волині і з чужини, від чужих скавтових організацій: Союзу Юнаків-Скавтів Реп. Чехословацької, та поодиноких його частин, німецького Скавтового Союзу ім. св. Георгія в Празі, далі Скавтового Союзу Литви, Естонії, Австрії, Мадярщини. Але не тільки скавтові організації чи поодинокі їх члени відгукнулися на цей наш ювилей. Наспіли письма також і від міністра рільництва РЧС, міністра внутрішніх справ РЧС, міністра соціяльної опіки РЧС, д-ра В. Г. Масарикової, П. Еренфельда — а далі багато привітів від українських організацій та інституцій з Краю, з РЧС, багатьох держав европейських та й заокеанських, а також і від багатьох поодиноких осіб. З огляду на велике число привітів (112) — годі їх всіх вичисляти.

Після рефератів подано звіти з діяльности Українського Пласту за цілих 25 літ. О. Голубівна подала перегляд економічного розвою Українського Пласту, ілюструючи багатьома числами його розмах та життєздатність у цій ділянці. Д-р П. Богацький зробив короткий огляд української пластової преси та видань як у краю, так і на еміграції. Про поширення та поглиблення діяльности Українського Пласту за згаданий час подав подрібні інформації звіт М. Беркута. Далі відчитано звіт М. Готлібової, що дав історичний перегляд звязків Українського Пласту як з чужими скавтовими організаціями — в першій мірі з Інтернаціональним Скавтовим Бюром в Лондоні, так і з українським громадянством взагалі.

Загальний звіт Команди С. У. П. Е. за всіх референтів за минулий звітний рік відчитала І. Посацька-Біла, секретарка Команди С. У. П. Е., що також відчитала і звіт Ювилейної Комісії з підготови до святкування 25-ліття Українського Пласту. Поодинокі референти подали відповідні резолюції, що їх опісля Зїзд приняв. Ревізійна Комісія, відчитавши звіт з переведеної ревізії, подала внесення на уділення абсолюторії уступаючій Команді С. У. П. Е., що принято одноголосно. По короткій перерві відбувся вибір нової Команди. Зїзд вибрав на Команданта одноголосно — вже втрете — проф. Р. Лісовського, на дальших членів Команди: М. Паньkeвичівну, О. Голубінківну, М. Готлібову, О. Василюка. До Ревізійної Комісії були вибрані: д-р П. Богацький, інж. Р. Каратницький та І. Лозовюк.

З резолюцій зїзду наведемо такі:

У 25-ліття існування Українського Пласту — Загальний Зїзд ствердлює, що Український Пластовий Улад, виховуючи в української пластової молоді справність та приготовляючи її в цей спосіб до громадської й політичної праці — вибрав найкращий шлях для здійснення найвищого ідеалу Української Нації: добуття Української Суверенної Соборної Держави.

Зїзд визнає, що теперішню грізну хвилину зможуть побідно вийти в боротьбі за існування лиш сильні характери, здібні до великого духового напруження та безмежної відданости Великій Ідеї, — тому Зїзд взиває всю українську молодь — скерувати свою працю в тому напрямі.

Зїзд визнає, що Пласт є найкращою школою, де виховуються сильні характери, котрі розуміють своє національне завдання, подиктоване добром Української Нації тому С. У. П. Е. змагає до обєднання якнайширших верств української молоді у свої зорганізовані ряди.

Розуміючи велике значіння міжнародніх скавтових звязків для пропаґування розвоєвих прямувань Української Нації, — Український Пласт буде й надалі старатися в міру своїх спроможностей навязувати і підтримувати згадані звязки.

Зробивши підсумки всіх зусиль Українського Пласту увійти як рівноправний член у Міжнародне Скавтове Бюро в Лондоні — Загальний Святочний Зїзд С. У. П. Е. приймає до відома, що тільки добуття повної державної незалежности для Української Нації може відчинити для Пласту вільний шлях на міжнародне скавтове форум.

Зрозумівши, що всі організації скавтів цілого світу придержуються ідеї міжнародного скавтового братерства — тільки тоді, коли вони цілковито покриваються з потребами їхньої нації чи держави, — Український Пласт і собі приймає клич „Батьківщина понад усе" — за свій перший закон.

Перша справа.

— Що, Люльчаківський отворив адвокатський офіс? Якжеж йому йде бизнес?

— Вчора мав уже перший процес.

— Щож це за справа?

— Кравець заскаржив його.

М. Костишин.

ВЕСЕЛА ХВИЛИНА

Весела хвилина на стрічу женеться,
Довкруги підносить бадьорість живу;
Надія розбита гіренько сміється,
На кращу жде долю у добу нову.

Забуде в цю хвилю безмежні турботи,
Палкії бажання кріпко загострить,
Руки мозолисті здійме до роботи,
Журбу проганяє, що вічно гнобить.

Це момент хвилевий, бо вічний гно- [битель
З хвилею новою ладить новий тан.
Так літа минають: деж рабів спаси- [тель,
Щоб прийшов звільнити забутих з [кайдан?

Чи він утомлений в степах спочиває,
Чи десь сизим орлом під хмари ле- [тить
Тай на Україну сумно поглядає,
Як Дніпро сердито реве, стугонить?

В новую хвилину, як дзвін відізветь- [ся,
В надіях покріпить живіші чуття,
Кругом по всім світу радість усміх- [неться,
Потім з новим роком біжить в за- [буття

І знову байдужно у сні задрімає...
Лиш труди не щезнуть, не підуть в [розтік,
Бо дух, наче орел крилатий літає,
Кличе: Нуж до праці! Настав Новий [Рік!

ПОКЛИК ДО ОДНОСЕЛЬЧАН СЕЛА САДЖАВКИ, ПОВ. СКАЛАТ.

„В своїй хаті своя правда і сила і воля".
Шевченко.

Невмирущі слова нашого найбільшого українця довгі літа не знаходили зрозуміння серед нашого громадянства. Та в останніх літах під натиском ріжних подій і наше громадянство стряслося з півсну і прийшло до переконання, що так як інші культурні народи, які лише завдяки національній свідомости дійшли до волі і свободи, так і ми мусимо йти, коли хочемо бути трактованими нарівні з іншими народами та зажити волею і свободою.

Якби ви нині придивилися ближче українському селу, то побачилиб велику ріжницю: майже в кождому селі „Народні Доми", а в них читальня, кооператива, кружок українок, Сокіл і інші установи, які є свідками нашого великого поступу вперед.

Так є скрізь по селах. За прикладом тих сусідніх сіл і ми пішли, бо побачили, що без своєї власної хати неможливий розвиток наших установ, що є основою нашого життя-буття. І ми рішилися: в Саджавках мусить повстати „Народний Дім". Хоч не всі це відразу зрозуміли, то гурток наших свідоміших громадян сказав своє слово і взявся до діла. От і ростуть у нас мури, багато з нас докладає руками і кишенею, але це не вповні вистарчає. Справа будови протягається, а тут треба би конче скоро її доправадити до успішного кінця. Неодин з наших селян радо дав би, та не має звідки. От і ціль цього письма, дорогі браття українці: Поможіть нам! Допоможіть хочби найменшою жертвою, щоб ми могли накрити ті мури дахом, бо шкода, щоб сніг і дощ нищили нашу працю. Скиньте, хто з вас що може, а ми і цілий тутешній загал з нами будемо вам дуже вдячні. Дарунок ваш принесе великі користи для грядучих українських поколінь. З дружнім привітом:

За Виділ читальні „Просвіти" в Саджавках: **Шевчук Дмитро, Сусла Петро.**

Від Комітету в Америці:

На заклик села Саджавки зорганізувався в Злучених Державах Америки комітет збірок, який уже розпочав працю, щоби прийти рідному селу з поміччю. Ми гаряче підтримуємо просьбу рідного села й від себе просимо всіх односельчан, а також усіх інших українських громадян, що симпатизують з названим ділом, щоби приєдналися своєю лептою до наміреної цілі. Жертви просимо слати на адресу: Микола Шевчук, Box 33, Manville, R. I., або Іван Шевчук, 177 North 8 Street, Brooklyn, N. Y.

За комітет збірки: **Іван Гуцал, Микола Шевчук, Іван Шевчук.**

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

СПРІНГ ВЕЛІ, Н. Й.

На народні цілі.

Гром. Дмитро Гросуляк жертвував та переслав через Обєднання $12, призначуючи по $2 на такі цілі: визвольна боротьба, інваліди, політичні вязні, Рідна Школа, Музей у Празі, поправа могил українських Стрільців.

ГРАЙСТОН, Н. Й.

На Рідну Школу.

З нагоди 3-літнього ювилею існування від. 43 Союзу Українок членки влаштували приняття в домі пані Мрикало. На те приняття запрошено голову Союзу Українок, паню Вагнер. З нею прибули з Джерзі Сити також пані Шустикевич і Дмитрів. Насамперед відбулися збори відділу, а опісля всі членки засіли до вечері. Підчас вечері забрала слово пані Вагнер, побажала відділові успіху в його дальшій праці, а зокрема звернула увагу на потребу помочі Рідній Школі, яка через заборону коляди польською владою знайшлася тепер у дуже тяжкому матеріяльному положенні. Опісля відбулася збірка на ту ціль і членки зложили $14, які вислано через Обєднання. Жертвували по $1: А. Вагнер, Шустикевич, Дмитрів, А. Деревляна, А. Баран, М. Кузьма, С. Волчук, С. Мрикало, С. Левицька, П. Кац, Р. Дзярська, К. Чолій, П. Кульчицька й М. Бринь. Відспіванням гимну „Ще не вмерла Україна" закінчено цей ювилей.

А. Деревляна, голова;
П. Кульчицька, кас.;
М. Бринь, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ЛОЛРЕЙН, О. Тов. У. Н. Союзу, від. 50, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться 17-го січня, в годині 1-шій пополудні, в галі де звичайно. Просимо членів прийти на ці збори якнайчисленніше. З браку часу на річних зборах є багато справ не полагоджених. Члени, котрі не вирівняли свого довгу на річним зборах, щоб вирівняли на цих зборах, бо інакше будуть суспендовані. — Онуфер Зазуля, П. Волошинський, М. Шемечик, секр.

ГАМТРАМК, МІШ. Тов. Згода, від. 20, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 17. січня, в годині 1-шій пополудні, в Укр. Хаті, 2240 Ґрейлінґ ул. Просимо всіх членів прийти на збори, бо уряд і контроля мають здати справоздання за 1936 рік. Уряд на 1937 рік зістав вибраний: М. Прихітко, предс.; М. Сосновський, заст. пр.; Ів. Крупка, фін. секр.; Н. Триш, рек. секр.; Ів. Костюк, кас.; Пригарський, Д. Робаха, Данилишин, контр. комісія; Дмитришин, пані Буділь, Гр. Миськів, дозорці хорих; Сицайко і Торопа, до прапорів. Довгуючих членів просимо вирівняти свій довг, бо в противнім разі будуть суспендовані. — М. Прихітко, предс.; Н. Триш, рек. секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр .св. Вас. Великого, від. 214, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбулися в суботу, 19. грудня, в галі під ч. 2900 S. Heald St. Зогляду на те, що річні збори не покінчили деяких справ, просимо членів прийти на збори 16. січня. Маємо важні справи до полагодження і буде вибір комітету на баль. — Іван Пацлавський, 5026 S. Keeler Ave., Chicago, Ill.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. „Згода", від. 358, повідомляє своїх членкиць, тих, що не були приявні на минулих зборах, що річні збори відбулися 20 грудня 1936. До уряду на 1937 рік увійшли: А. Гавриляк, предс.; К. Ділай, заст.; С. Палівода, фін. секр.; К. Волянська, заст.; В. Скоратко, кас.; С. Когут, заст.; А. Жук, рек. секр.; А. Карась, заст.; Р. Слабий, П. Лабик і П. Вербінська, контрольна комісія; А. Гавриляк і К. Волянська, делегатки до Злуч. Тов. Збори будуть відбуватися, як і до цього часу, в третю неділю по першім. росимо всіх членкиць явитися на збори в годині 1-шій пополудні в У. Н. Домі. — А. Жук, рек. секр.

СІМПСОН, ПА. Бр. св. Василія, від. 43, повідомляє всіх своїх членів, що звичайні місячні збори відбудуться 17-го січня, в годині 2-гій пополудні, в домі п. Григорія Коваля, 62 Овіґо вул. Просимо всіх членів прийти на ті збори, бо маємо важні справи до полагодження. На зборах буде вибір делеґата на конвенцію У. Н. С. — Анна Городиська, секр.

АЛИКВІПА, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 120, повідомляє всіх своїх членів, що на ічних зборах вибрано такий новий уряд: Антін Корнецький, предс.; Ілько Кобаль, заст.; Олекса Ревть, секр.; Петро Добош, заст.; Микола Делинко, кас.; Микола Шпук, заст.; Атанас Здреник; Томко Вітошинський, Антін Кармазин, контрольори; Василь Фичушак і Демян Ґуляш, опікуни хорих; Стефан Ятчишин і Демян уляш, тростісн. Місячні збори відбудуться в неділю, 17. січня, в годині 2-гій пополудні, в галі де звичайно. — О. Ревть, секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ТАРЗАН І ЛЮДИ-ЛЕОПАРДИ. (89)

Тарзан дуже добре знав, що одинцем він не вратує цеї гарної дівчини, ні Олд Таймера з рук цеї дикої зграї. Крім цього, хоч він мав глибоку симпатію до цих двох нещасних жертв, то він не забував свого обовязку супроти тисяч невинних жертв, які терпіли гнет з рук цеї хижацької організації. Він плянував завдати їй цілий смертний удар.

Він вірив і надіявся, що ці церемонії протягнуться до пізна вночі. За цей час могла надійти йому підмога з Орандом на чолі. Але щоб вони прийшли на час, він мусів чимскорше вертатись назад до них та вказати їм дорогу. Не застановляючись довше, він немов тінь зсунувся знову з дерева й станув на землю. За ним на випередки поспішала малпа.

В той час Калі Бвана рішилася відкрити очі і поглянути довкруги. Її погляд спинився Після кількох хвилин на неї на обличчі білого чоловіка. Найшло облекшення, бо біла людина, що стояла недалеко неї, не був тим, за ким вона приїхала до Африки. Всетаки він був чоловік її раси і її стало його невимовно жаль. Міжтим виступив наперед Люлімі.

„Божок людей - леопардів сказав своє слово", почав Люлімі. „Але це є нашим звичаєм, щоб убити чоловіка і покористуватись його мясом, найвища жрекиня мусить видати свій засуд". Люлімі на хвилю замовчав. Серце дівчини билося так сильно, що мало не вискочило з грудей. Звертаючись до неї, Люлімі сказав: „А тепер піднеси свою руку на знак, що він має згинути".